

17. Обґрунтування підходів щодо покращення ефективності здійснення розрахунків з покупцями

Юлія Дядюра, Тетяна Редзюк

Національний університет харчових технологій

Вступ. Вирішення питання обліку розрахунків з покупцями завжди являється актуальним, адже фінансовий стан підприємства значною мірою залежить саме від наявності та ефективного управління цим видом заборгованості. На сьогоднішній день, в умовах приведення національної економіки України у відповідності з вимогами ринкової економіки і міжнародними стандартами, виникає проблема удосконалення розрахунків з покупцями. Від успішного роз'яснення цієї проблеми значною мірою залежить ефективність функціонування економіки в цілому і кожного окремого підприємства.

Матеріали і методи. Згідно Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», національні стандарти бухгалтерського обліку не повинні суперечити міжнародним, але не зважаючи на це існують певні відмінності. У сучасній економічній практиці методологічні основи відображення у вітчизняному бухгалтерському обліку і звітності дебіторської заборгованості наведені в П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість». У міжнародному обліку дані питання регулюються декількома міжнародними стандартами, серед них МСБО 1 «Подання фінансових

звітів», МСБО 32 «Фінансові інструменти: розкриття і подання», МСБО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка»[1,2].

Виникнення на підприємстві дебіторської заборгованості здійснюється відповідно до принципу нарахування. За цим принципом відвантаження товарів покупцю за умовами договору купівлі-продажу вважається подією, згідно з якою у продавця виникають валовий дохід та поточна дебіторська заборгованість у разі відсутності негайної сплати[3].

Організація синтетичного обліку розрахунків з покупцями та замовниками передбачає ведення обліку на рахунку 36 «Розрахунки з покупцями та замовниками». По дебету рахунку 36 «Розрахунки з покупцями і замовниками» відображається продажна вартість реалізованої продукції, товарів, виконаних робіт, наданих послуг, яка включає податок на додану вартість, акцизи і інші податки, збори (обов'язкові платежі), що підлягають переліку до бюджетів і позабюджетних фондів і включених у вартість реалізацій, по кредиту – сума платежів, які поступили на рахунки підприємства в банківських установах, в касу, і інші види розрахунків[1].

Результати. В процесі фінансово-господарської діяльності підприємство здійснює розрахунки зі своїми контрагентами, бюджетом, податковими органами. Відповідно, дослідження проблем бухгалтерського обліку з покупцями, зосереджується на змінах у законодавстві, підвищення рівня автоматизації та комп'ютеризації бухгалтерського обліку. А також проблемними залишаються питання особливостей обліку розрахунків з покупцями і замовниками, що виникають в практиці вітчизняних підприємств, коли використання загальних правил обліку з покупцями та замовниками недостатньо.

На підприємствах України для удосконалення обліку розрахунків з покупцями потрібно удосконалити не тільки теоретичні розробки в системи обліку, а й практичні впровадження. Доцільно розробити схему документування розрахунків між покупцями та постачальниками залежно від терміну та форм оплати, схему документообігу розрахунків з покупцями на підприємстві. Це дозволить повністю розкрити облікову інформацію для ефективного управління господарською діяльністю підприємств.

Для здійснення обліку і контролю дебіторської заборгованості доцільно знати, з якими контрагентами та за яких умов укладені угоди. Тобто виникає потреба у групуванні дебіторської заборгованості за галузевим призначенням підприємства. На відміну від групування дебіторської заборгованості за економічним змістом, яке визначає, коли і в якому обсязі підприємству мають бути повернені кошти, групування за галузевим призначенням дає змогу класифікувати дебіторську заборгованість за документальним підтвердженням, у вигляді рахунків до отримання, які враховують рівень фінансової забезпеченості підприємства – покупця [2, 3]. Ефективне управління дебіторською заборгованістю на рівні підприємств цілком залежить від процедури планування та контролю за рухом грошових потоків.

Висновки. Виробничо-господарська діяльність та фінансовий стан підприємств багато в чому залежить від надходження платежів за товари, роботи та послуги від покупців. Створення ефективної моделі обліку дебіторської заборгованості дозволить уникнути ризиків неплатоспроможності і зниження показників ліквідності внаслідок скорочення терміну погашення дебіторської заборгованості за допомогою суворого планування заборгованості, оформлення угоди з покупцями з одержанням певного відсотка за відстрочення платежу та відвантаження товарів покупцям на умовах передоплати.

Література

1. Сливка Я.В. Актуальні питання щодо обліку розрахунків з покупцями та замовниками: систематизація підходів/Я.В.Сливка // Вісник ЖДТУ. – 2012. – №2(52). – С.178-182.
2. Нашкерська Г. Особливості визнання та оцінки поточної дебіторської заборгованості за продукцію, роботи і послуги / Г.Нашкерська // Бухгалтерський облік і аудит. – 2010. – № 11. – С. 31-37.
3. *Settlement. An Introduction to Trading in the Financial Markets*, 2011, Pages 323-329 R. “Tee” Williams.